

Förslag A 1966/UVU
Behandlas i Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Betänkande över A 1966/UVU medlemsförslag om å jobbe fram en felles nordisk byggteknisk forskrift og krav for å redusere kostnader og bidra til økt konkurranse.

Utskottet for tillväxt och utveckling i Norden föreslår att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- att jobbe fram en felles nordisk byggteknisk forskrift og krav for å redusere kostnader og bidra til økt konkurranse.
- att Den konservative gruppen rekommenderar de nordiske regjeringene
- att sette igang arbeidet med å kartlegge de nordiske landenes regelverk og forskrifter og identifisere forskjeller, samt minimere disse. Dette for å skape best mulig samarbeid og samhandling mellom fagdisiplinene i Norden, noe som kan gi større fleksibilitet på arbeidsmarkedet, og mulighet til å få fart på boligbyggingen.

Bakgrund

De nordiske landene har i det store og hele mange like utfordringer når det gjelder hvilke tekniske krav en bør sette til boliger. Klima, energisituasjonen og fagkompetansen vi til sammen innehar bygger opp om dette.

Samtidig trenger vi fleksibilitet innen arbeidsmarkedet, der arbeidskraft kan jobbe på tvers av de nordiske landene uten å måtte tilegne seg kompetanse innen regelverk og krav som gjerne bare er små nyanser. Nordisk råd har som et av sine satsingsområder å få unge i arbeid. Videre jobbes det mye med å bygge ned grensehinder. Ulike regelverk er et «grensehinder» for fri arbeidsflyt over landegrensene, og en ulempe for å kunne bruke arbeidskraft på tvers av de nordiske landene.

Harmonisering av regelverk pågår på mange områder. Dette er et viktig arbeid for å sake et sterkt og bærekraftig Norden. Samtidig må vi sikre at en slik hamonisering ikke fører til at strengeste krav alltid blir lagt til grunn, det vil i tilfelle skru opp kostnader, og slik sett vil det nordiske samarbeid føre til en forværring av den nordiske konkurransekraft.

I Norge er det utført et forenklingsarbeid med plan- og bygningsloven i forrige stortingsperiode. Noen av tiltakene som ble gjennomført, var blant annet at færre tiltak ble søknadspliktige. Det bidrar til at man slipper å betale byggesaksgebyr, og at kommunen ikke trenger å bruke ressurser på mindre byggesaker.

Det ble også foretatt forenklinger i de byggetekniske forskriftene. Dette er et arbeid som bør fortsette og som bør harmoniseres innen de Nordiske landene.

Fremover ligger det også et potensial i å forenkle transformasjon av eksisterende bygg, herunder mulighet for transformasjon av hele eller deler av kommunale og statlige bygg til boligformål og boligutvikling. Dette inkluderer industritomter, parkeringsplasser og andre områder med begrenset bruk som kan omreguleres til boligformål. Arbeidet med forenkling av plan- og bygningsloven og byggeteknisk forskrift må også omfatte dette området. Dette er med tanke på å kunne utnytte allerede etablert infrastruktur, bygg og anlegg, og få utnyttet dette inn i sirkulære prosesser.

I Norge er det også gjennomført en satsing på digitalisering innenfor saksbehandlingen. Gjennom Fellestjenester BYGG på Altinn-plattformen har Direktoratet for byggkvalitet tilrettelagt for en heldigital byggesaksprosess. Det tilbys nå flere kommersielle digitale søknadsløsninger i markedet. Gjennom prosjektet eByggeSak kan nå Kommune-Norge bruke nye digitale fagsystemer for byggesaksbehandling. Dette har gjort søknadsbehandlingen mer effektiv og standardisert og bidratt til mer likebehandling, noe som gjør at både næringen og kommunene kan spare tid og penger.

Det er tidligere gjort undersøkelser inn mot harmonisering av de Nordiske regelverk, og det er laget rapporter som viser hvor vi har mest å hente:

HOVEDFORSKJELLER MELLOM DE NORDISKE BYGGERELEMENTENE KAN KORT OPPSUMMERES SLIK:

- I Norge er reglene om byggetekniske krav og byggesaksbehandling fordelt i to forskrifter, henholdsvis TEK17 og SAK10. I de andre nordiske landene er byggetekniske krav og regler om byggesaksbehandling samlet i ett reglement.
- I Danmark og Island er byggereglementene hjemlet i egne byggelover, mens de i Norge, Sverige og Finland er hjemlet i samlede plan- og bygningslover.
- Andelen av henholdsvis funksjons- og ytelseskrav er forskjellig i de nordiske landene. Danmark og Sverige har en høy andel funksjonskrav. Andelen er noe lavere i Norge, mens Finland har en langt lavere andel funksjonskrav.
- På følgende regelområder er det i tidligere rapporter uttalt at det er regelforskjeller mellom de nordiske landene som er unødvendige eller ulogiske:
 - tilgjengelighet og universell utforming,
 - inneklima og helse,
 - brannsikkerhet, og
 - statikk og sikkerhet i byggverk.

På bakgrunn av dette, vil det være ønskelig om Nordisk Ministerråd ser på mulighetene for en bedre harmonisering for å sikre et konkurransedyktig og bærekraftig Norden

med kompetanse og kunnskap hos arbeidsstokken slik at denne kan brukes på tvers av landegrensene.

Utskottets synpunkter

Olika byggregler og skillnader i nasjonale krav på bygnadsverk gjør det svært for foretak som er virksomme i ett land å røre seg over grensene. Det har en negativ effekt på konkurransen og gjør det svært å utvikle den nordiske fellesmarkedet.

Ländernas ulike byggregler medfører en rekke problemstillinger innenfor eksempel VVS-området, elinstallasjoner, tilgjengelighet, brann- og bullerskydd samt klassifisering og sertifisering av disse.

I den offentlige regjeringen finnes det eksempelvis skillnader i de nivåer som regler og krav settes på dessuten finnes det ulike anbefalinger, råd og henvisninger til standarder av ulike juridisk status avhengig av hvilket land det er spørsmål om.

Disse skillnadene mellom landene gjør det svært for mindre foretak og småhusleverandører å tilpasse sin produksjon til alle de ulike kravene og standardene.

En del av problemene kan løses på europeisk nivå, men det finnes en stor potensial for de nordiske landene å fungere som foregangere og skape felles bestemmelser.

Det gjelder i synnerhet utarbeidelsen av helt nye byggregler. En større grad av harmonisering skulle skape en større marked for alle entreprenører i Norden og på sikt bidra til en lavere prisnivå for konsumentene.

Et økt samarbeid og harmonisering innenfor nye regel- og utviklingsområder, såsom regler om klimadeklarasjon for bygninger, vurdering av sirkulær økonomi i bygging og digitalisering som instrument for harmonisering av byggregler kan medvirke til økt konkurranse og dermed reduserte byggkostnader.

Mot denne bakgrunn støtter utskottet for utvikling og fremme i Norden den konservative gruppens forslag som foreslår at Nordisk råd anbefaler Nordisk ministerråd å ta fram en felles nordisk byggeteknisk forskrift med krav i henhold til å redusere kostnader og øke konkurransen samt at man anbefaler regjeringene å kartlegge de nordiske ländernas regelverk og forskrifter for å identifisere skillnader innenfor byggesektoren i henhold til å minimere disse og skape

förutsättningar för en större flexibilitet på arbetsmarknaden, och möjlighet att få fart på bostadsbyggandet.

Tórshavn, den 8. april 2024

Stein Erik Lauvås (A)

Gunilla Carlsson (S)

Jani Kokko (sd)d

Kim Aas (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Lars-Christian Brask (LA)

Mikael Lindholm (ÅC)

Sandra Listerby (Lib)

Hanna Räsänen (C)

Lars Püss (M)

Liv Kari Eskeland (H)

Antti Kangas (saf)

Vilhelm Junnila (saf)

Erling Eidesgaard (T)

Gisle Meininger Saudland (FrP)